

TODTS, Herman (Mortsel 7 december 1921 – Antwerpen 2 juli 1993).

Volgde na de humaniora aan het Sint-Gabriëlscollege te Boechout de kandidaturen geschiedenis en politieke en sociale wetenschappen aan de Rijksuniversiteit Gent (RUG). Na enkele jaren in het bedrijfsleven stapte Todts over naar de politiek en legde hij zich toe op de geschiedschrijving van de V.B.

In de Tweede Wereldoorlog stichtte Todts met onder anderen Jos Moorkens en **Frans van Mechelen** het **Dietsch Studenten Keurfront** (1943), dat protesteerde tegen de afstoting van de Dietse gedachte binnen het collaboratiebeleid van het **Vlaamsch Nationaal Verbond** (VNV). Bij de bevrijding werd hij aangehouden; hij verbleef tussen 1946 en 1947 in voorhechtenis te Gent en Lokeren. Op 15 maart 1948 veroordeelde het krijgshof te Gent hem tot één jaar gevangenisstraf, omdat hij hulp had verleend aan personen die zich aan het gerecht wilden onttrekken. Op Todts' studentenkot had men foto's gevonden van het valse paspoort waarmee **Paul Daels** naar **Zuid-Afrika** wilde vluchten. Hij herwon zijn politieke en burgerlijke rechten in 1952 en in 1957 verleende het Brusselse hof van beroep hem eerherstel.

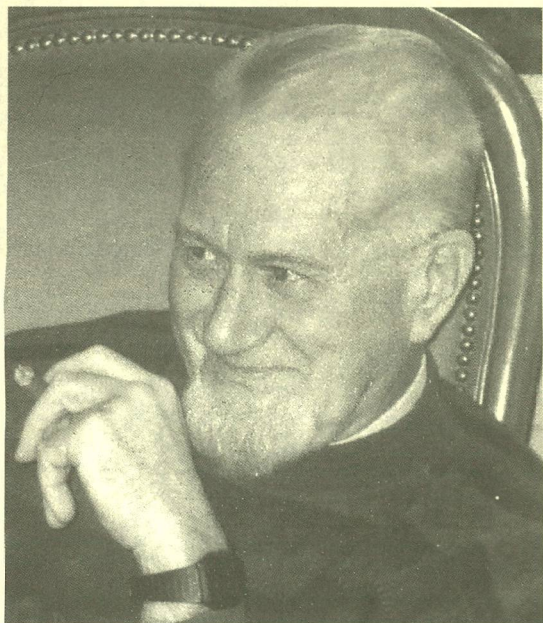
Ook na de oorlog bleef Todts het solidaristische Diets-nationalisme aanhangen. Hij was actief binnen de **Solidaristische Beweging** (van Van Mechelen) en het orgaan hiervan, *Branding*. Hij was een van de initiatiefnemers van het eerste **Paascongres der Vlaamse Jongeren** (1948) en lag in 1949 samen

met Wim Jorissen en Juul de Clercq aan de basis van de solidaristische en Diets-nationalistische (mislukte) partij **De Volksunie**, waarbinnen hij ook meewerkte aan het kortstondige orgaan *De Voorpost* (1949). In 1951 organiseerde hij met Jorissen, G. Peeters en Mon de Clopper het tweede **Paascongres**, dat doorging zonder deelname van de **Katholieke Vlaamsche Landsbond** en de katholieke jeugdorganisaties.

Todts liet zich in het kader van deze activiteiten steeds kennen als een pleiter voor **amnestie**. Dit was ook de reden waarom hij in 1957 lid werd van het **Verbond van het Vlaams Verzet**. Daarnaast was hij ook nog medeorganisator en lid van het Belgisch comité van de *Conférence d'Europe Occidentale pour l'Amnistie aux Emprisonnés et Exilés Politiques Espagnols*, medestichter en lid van de executieve van **Amnesty International** en organisator van het eerste internationaal congres van **Amnesty International** te Male.

Als lid van de **Christelijke Volkspartij (CVP)** was hij mede-initiatiefnemer van het eerste afzonderlijke congres van de Vlaamse CVP (1964). In 1970 werd hij CVP-gemeenteraadslid te Deurne, waar hij tussen 1976 en 1982 schepen voor cultuur en middenstand was. In 1972 werd hij redactiesecretaris van het CVP-tijdschrift *Gemeente en Provincie* en in juni 1974 werd hij adviseur van minister **Robert Vandekerckhove**.

Ook als geschiedschrijver leverde Todts een bijdrage tot de naoorlogse V.B. Hij was sinds 1961 redacteur van het blad *Kultuurleven*, en liet hierin geregeld een kroniek van de V.B. verschijnen.

Herman Todts verwierf vooral bekendheid als kroniekschrijver van de naoorlogse V.B. (FAMILIE TODTS)

Daarnaast schreef hij bovendien de door het Davidsfonds uitgegeven zesdelige reeks *Hoop en Wanhoop der Vlaamsgezinden* (1961-1988), waarin hij geperiodiseerd de naoorlogse V.B. beschrijft, steeds met grote aandacht voor de interne CVP-ontwikkelingen. In 1979 publiceerde hij daarnaast met Willy Jonckheere de geschiedenis van de splitsing van de Leuvense universiteit (**onderwijs**). Zijn politiek testament verscheen in de vorm van een postuum uitgegeven werk (1995), waarin Todts stelde: "België zal op korte termijn ophouden te bestaan en Vlaanderen vindt dan wel als zelfstandige entiteit een eigen weg naar Europa."

WERKEN: Artikelen in *Neerlandia*; *Ons Erfdeel*; *Kultuurleven*; *Gazet van Antwerpen*; *Encyclopedie van de Vlaamse Beweging*, 2 dln., 1973-1975; – *Dood Europa?*, 1949; – *Nationalistische stromingen en gedachten in Vlaanderen na de bevrijding*, een referaat, 1950; – *Ik klaag aan*, 1952; – *Problemen der repressie*, 1960; – *Hoop en wanhoop der Vlaamsgezinden. Kroniek van de Vlaamse Beweging 1944-1954*, I, 1961; – *Hoop en wanhoop der Vlaamsgezinden. Kroniek van de Vlaamse Beweging 1954-1965*, II, 1967; – 'Waalse Beweging: frankofoon verweer', in *Ons Erfdeel*, nr. 1 (1970), p. 87-97; – *Hoop en wanhoop der Vlaamsgezinden. België op de tweesprong*, III, 1971; – *Van gemeenschap tot gemeenschap. De onvoltooide symphonie* (*Hoop en wanhoop der Vlaamsgezinden*, IV, 1975); – 'De Vlaamse Gewestraad 1974-1977', in *Liber Amicorum Raf Hulpiau*, 1978, p. 55-62; – met W. Jonckheere, *Leuven Vlaams. Splitsingsgeschiedenis van de Katholieke Universiteit te Leuven*, 1979; – 'Van Hertoginnedal naar Cultuurparlementen', in M. Vanhaegendoren, *Geel en zwart van de driekleur*, 1980, p. 333-357; – 'De Belgische staatshervorming tussen 1970 en 1980', in *Kultuurleven* (1981); – *Hoop en wanhoop der Vlaamsgezinden. Onomkeerbaar en voorlopig*, V, 1982; – 'Hoe Vlaanderen het maakte', in *De Knack* (18 en 25 mei, 1-29 juni, en 6 juli 1983); – 'September 1944. De Bevrijding', in *Aktueel*, nr. 8 (1984); – *Staat in ontbinding? België de jaren '80* (*Hoop en wanhoop der Vlaamsgezinden*, VI, 1988); – *Van België naar Vlaanderen*, 1989; – *Federalisme, het einde?* (Davidsfonds Historische Reeks, nr. 23, 1995).

LITERATUUR: 'Kanttekeningen bij het verschijnen van een brochure van Herman Todts', in *Opstanding*, jg. 2, nr. 17 (1950); – M. Ruys, 'Twintig jaren Vlaamse strijd. Meer hoop dan wanhoop', in *De Standaard* (29 juli 1967); – F. Lavaert, 'Vlaamse beweging. De moeilijke objectiviteit', in *De Nieuwe* (3 december 1971); – M. Ruys, 'Todts 4', in *De Standaard* (27 januari 1975); – M.G., 'Todts: gematigd radikaal flamingant', in *Knack* (29 september 1982); – M. Ruys, 'Kroniek van de verdeeldheid', in *De Standaard* (12 september 1988).

ILLUSTRATIE(S), zie: Davidsfonds.

NICO WOUTERS